

Prohlášení České republiky při příležitosti Evropského kongresu o cestovním ruchu,
12. října 2020

Jaké jsou hlavní výzvy evropského cestovního ruchu v následujících 10 - 20 letech

Jaké jsou investiční priority pro udržitelné zotavení/obnovu a odolnost ekosystému cestovního ruchu EU

Pandemie COVID-19 vážně narušila ekosystém cestovního ruchu a cestování v EU. Je zřejmé, že oživení bude vyžadovat 2-3 roky, možná ještě déle. Nejprve je třeba obnovit a stabilizovat vnitrostátní cestování, poté ze sousedních zemí a následně na mezinárodní úrovni.

Pokud se epidemiologická situace zlepší, je zásadní poskytnout cestujícím pocit bezpečí, že je stále možné a příjemné cestovat i v situaci, kdy po určitou dobu může převládat mnoho bezpečnostních zdravotních restrikcí (testy, sanitární, hygienická omezení atd.). Více než dříve budou muset turisté zvážit před cestou nutnost pojištění.

Dodavatelé služeb, včetně dopravy a hotelového sektoru, muzeí, hradů, vinařství, průvodců, budou muset dodržovat nové standardy a předpisy o bezpečnosti zákazníků. Bude třeba přizpůsobit podnikání změně poptávky. To vše je velmi nákladné a představuje velkou zátěž pro poskytovatele služeb.

Vlády musí na tuto situaci reagovat ve svých politikách a strategiích, jakož i ve svých zákonech, předpisech a investičních plánech. Vlády by měly ještě více spolupracovat se zúčastněnými stranami a organizacemi pro správu destinací. Měli bychom zároveň stimulovat poptávku (v České republice se nám to úspěšně podařilo v oblasti lázeňského cestovního ruchu) a zmírňovat negativní ekonomický dopad COVID na podniky a pracovníky poskytováním daňových a sociálních intervencí (např. daňové úlevy, dotace, úvěrová podpůrná opatření).

Oceňujeme určité kroky, které byly učiněny na úrovni EU, např. Dočasný rámec pro veřejnou podporu.

Cestovní ruch hraje důležitou roli v ekonomikách členských států EU. Například v České republice je cestovní ruch důležitým odvětvím národního hospodářství a jedním z nástrojů regionálního rozvoje. Cestovní ruch představuje z dlouhodobého hlediska cca 3% na HDP České republiky, s 240 tisíci přímých pracovních míst (4,5% podílu na celkové zaměstnanosti) a celkovým obratem téměř 13 miliard EUR.

V následujících letech bude pro Českou republiku, stejně jako i pro ostatní státy, výzvou, jak rychle se nám podaří vyrovnat se s pandemií COVID-19 a dostat se na počty příjezdů a přenocování z let před nástupem pandemie. Rádi bychom dosáhli oživení cestovního ruchu, ale ne za cenu přetížení tradičních turistických míst. Důležité je, aby se turismus stal opět běžnou součástí života obyvatel, bez toho, aby znamenal bezpečnostní nebo zdravotní riziko.

K úspěšné obnově turismu bude důležité v následujících letech pro evropské státy stanovení společných kritérií pro identifikaci rizik, jednotná pravidla pro příjezdy a odjezdy z rizikových oblastí a strukturované informace o cestovních omezeních. Pro budoucí rozvoj turismu je nyní důležité budování důvěry mezi cestujícími a subjekty působícími v cestovním ruchu (podnikateli), koordinovaný přístup k informacím o cestovních omezeních a přístup k důvěryhodným informacím.

Současná situace může být uchopena jako příležitost k řešení strukturálních problémů a dlouhodobých výzev. Úsilí o oživení na všech úrovních by mělo podporovat opatření k nabídce služeb cestovního ruchu, a to jak formou rozvoje infrastruktury cestovního ruchu (digitalizace, inovace, zelené technologie, řízení návštěvnosti), tak i podporou služeb cestovního ruchu (zvyšování kvality), ale i podporu zaměstnanosti v cestovním ruchu.

Postupně se ve všech evropských státech snažíme udělat maximum pro oživení cestovního ruchu. Vývoj v následujících 10 až 20 letech však bude záležet převážně na tom, jak bude epidemiologická situace v jednotlivých zemích pokračovat a zda se v následující dekádě podaří zabránit dalším vlnám pandemie.

V prvních letech je proto prioritní „investiční“ otázkou zajištění likvidity podniků a zotavení průmyslu cestovního ruchu, tomu je třeba přizpůsobit nastavení aktivit na úrovni EU. Vzhledem k nástupu druhé vlny a předpokládanému omezení cestování do třetích zemí bude Česká republika směřovat své aktivity na spolupráci a propagaci převážně na evropské země.

Pro úspěšné odstartování další dekády je nezbytný koordinační rámec EU pro cestovní omezení, který poskytuje společná kritéria pro plně sladěné hodnocení rizik a související mapování zemí EU / EHP a Spojeného království.

Hlavním tématem by měl být udržitelný cestovní ruch, rovněž je třeba zachovat autenticitu produktů cestovního ruchu pro návštěvníky, vysokou kvalitu služeb, a to vše s ohledem na přírodní, kulturní i nehmotné dědictví země.

Pokud jde o investiční záměry, pro odolnost cestovního ruchu se musíme v budoucích letech zaměřit na snížení negativních ekologických dopadů spojených s jeho spotřebou a investovat do rozvoje šetrnějších a „zelenějších“ forem turismu, např. dokončení sítě vysokorychlostní železnice, využití brownfieldů, rozvoj 5G sítě. Pro realizaci těchto aktivit bude důležitá digitalizace, která umožní rozvoj cestovního ruchu při zachování kvality života místních obyvatel. Atraktivní příležitostí pro investiční klima v turismu by mohly projekty financované kombinací soukromých a veřejných zdrojů.

Budoucí politiky v odvětví cestovního ruchu by se měly soustředit na témata jako kvalita, inovace, chytré technologie a digitalizace, udržitelný a ekologický cestovní ruch, udržitelná dostupnost destinací a chytrá mobilita, bezpečnost (dodržování hygienických pravidel), výzkumy v cestovním ruchu, rozvoj statistických dat a management návštěvnosti.

Klára Dostálová

Ministryně pro místní rozvoj České republiky